

APRIL-MEI 2024
NR.168

Weliswaar.be

WELZIJNS- EN GEZONDHEIDSMAGAZINE VOOR VLAANDEREN

Dossier Zorgzame Buurten

Europese Sociaalwerkconferentie focust op drie maatschappelijke uitdagingen:
migratie, klimaatverandering en digitalisering

Project Groene Long geeft het Limburgse Meulenberg opnieuw lucht

“GROENE RUIMTES STIMULEREN DE CONTACTEN TUSSEN BUURTBEWONERS EN VERGROTEN DE LEEFBAARHEID”

De Limburgse wijk Meulenberg beschikt over heel wat groen. Helaas worden de groene plekken niet benut. Bewoners maken er weinig gebruik van en voelen zich er niet altijd op hun gemak. In samenspraak met de buurt is de gemeente Houthalen-Helchteren het project Groene Long gestart om alle bewoners te stimuleren opnieuw genieten van de groene ruimtes.

Tekst Janine Meijer | Foto Bob Van Mol

De wijk Meulenberg in de Limburgse gemeente Houthalen-Helchteren wordt omzoomd door groene gebieden. Wie van wandelen, fietsen of sporten in een bos of park houdt, kan in Meulenberg zijn hart ophalen. Maar helaas wordt er van deze recreatieve mogelijkheden weinig gebruik gemaakt door de buurtbewoners. Wie een kijkje gaat nemen bij het speeltuintje in het park Berkenveld ziet geen spelende kinderen. Het gebouw waar verschillende activiteiten worden georganiseerd zoals vrouwenfitness wordt te weinig gebruikt.

“De groene zones rond Meulenberg hebben een enorm potentieel om de leefbaarheid in de wijk te vergroten, maar worden onvoldoende benut”, zegt

opbouwwerker Michaël Herbots van SAAMO Limburg terwijl hij in Berkenveld rondwandelt. “Groene ruimtes nodigen buurtbewoners uit om elkaar te ontmoeten en beter te leren kennen. Die sociale verbondenheid is enorm belangrijk in een wijk als Meulenberg.”

HEKKEN AFBREKEN EN PADEN VERLEGGEN

Meulenberg ontstond vlak voor de Tweede Wereldoorlog op een onbewoond stuk Heidegebied en was bedoeld voor de arbeiders van de steenkoolmijn van Houthalen. De meeste huizen zijn eenvoudig en sober, maar er staan ook grote villa's in Meulenberg. Hier woonden de directeuren en ingenieurs van de mijnen.

Sinds de mijn van Houthalen in 1992 werd gesloten, wordt de wijk vooral bewoond door mensen met een migratieachtergrond. De wijk kampte met heel wat samenlevingsuitdagingen. Maar dankzij verenigingen zoals SAAMO Limburg en het jeugdwelzijnswerk is het de afgelopen jaren veel rustiger in Meulenberg. De gemeente Houthalen-Helchteren wil deze positieve ontwikkeling verder zetten en besloot om het project Groene Long uit te werken. De bedoeling van het project is onder meer om samen met de bewoners te onderzoeken hoe de ontmoetingskansen kunnen worden vergroot en de vergroening kan worden gestimuleerd.

Uit gesprekken met buurtbewoners bleek dat sommigen zich niet altijd veilig voelen

in de groene gebieden. Veel heeft te maken met de manier waarop de groene gebieden zijn ingericht. Wie het terrein Berkenveld wil betreden, moet een ijzeren draaideur door. Aan de grenzen van het terrein staan grote hekken.

Buurtwerker Michaël: “Toen het terrein Berkenveld werd ontworpen, ging men er vanuit dat het plaatsen van hekken het veiligheidsgevoel zou bevorderen. Vandaag blijkt dat gebruikers juist het gevoel hebben opgesloten te zitten, omdat ze niet snel weg kunnen als er iets gebeurt.”

Bewoners zeiden niet expliciet dat ze zich onveilig voelden, benadrukt Michaël. “Ze vroegen een extra beveiligingsdeur in de fitnessruimte die zich in het park bevindt. Of ze zeiden dat het park niet voor hen bedoeld was.”

“Door de hekken af te breken, de padenstructuur te veranderen en de struiken uit te dunnen, krijgt een gebied een andere sfeer en geef je het eigenaarschap terug aan de buurt”, zegt Herbots.

Het afsluiten van publieke plekken zie je ook op andere plaatsen in Meulenberg. Ook in de buurt van de lagere school in

Meulenberg bevinden zich meerdere hekken. Op een schooldag zie je de meeste ouders hun auto in de straat tussen de school en het park Berkenveld parkeren, hun kinderen ophalen en weer weg rijden.

Herbots: “Het schoolbestuur wil de hekken afbreken en een nieuwe groene zone creëren tussen de school en het park. Op die manier stimuleer je ontmoetingen in plaats van kinderen in te auto te zetten en weg te rijden.”

Sommige veranderingen roepen weerstand op, geeft Herbots toe. “Het is natuurlijk makkelijker om de auto wel vlakbij de schoolpoort te parkeren. Het kost wat tijd om mensen ervan te overtuigen dat het ontsluiten en ontharden van een gebied de leefbaarheid bevordert.”

BEVORDEREN VAN DE LEEFBAARHEID

Een aantal ideeën uit het participatietraject zijn al uitgewerkt en hebben geleid tot positieve veranderingen in de wijk. Het cultuurhuis Casino heeft een nieuw programma ontwikkeld om buurtbewoners aan te trekken die voorheen de weg naar het cultuurhuis niet vonden. Het

project Buurtliving dat ontmoetingen tussen vrouwen faciliteert is hier een voorbeeld van.

Herbots: “Er zijn ook plannen voor een mobiel jeugdhuis dat indien nodig naar een andere locatie in de wijk kan worden verplaatst. Op de Kindcampus kunnen kinderen fietsen lenen in de fietsbibliotheek en vrouwen fietslessen volgen.”

Het publiek van de lagere school Sprankel in Meulenberg bestond aanvankelijk vooral uit kinderen met een migratieachtergrond. “Sinds de school een methodeschool is geworden, heeft dit geleid tot meer diversiteit onder de schoolkinderen. En dankzij de aanleg van een verkeerspark op het plein voor de school wordt de buurt vaker door andere scholen bezocht”, weet Herbots.

“Het bevorderen van de leefbaarheid in een kwetsbare buurt met verschillende bevolkingsgroepen is een uitdaging”, besluit Herbots. “Gelukkig heeft Meulenberg veel troeven. Het is een warme buurt met een grote sociale cohesie. Mensen zorgen voor elkaar. Het project Groene Long versterkt dit en geeft de buurtbewoners letterlijk en figuurlijk meer lucht.”

» Hoe kan sociaal werk een rol spelen in rechtvaardige duurzaamheid? In het kader van #sterksociaalwerk brengen Weliswaar, Sociaal.Net en SAM, steunpunt Mens en Samenleving inspirerende praktijken in beeld.